

Po dopustu nas bodo čakali pravi rezultati ukrepov

Mrzlica pričakovanj v zvezi z majskimi paketi se je počasi poglobila, ker smo bili vsi dobro psihično pripravljene. Vsak je vedel, da bo slabše, le o tem, koliko, nismo bili najbolj prepričani, smo pač kot že nekajkrat skomignili z rameni in si dejali — da bi to pomenilo vsaj konec nenehnega nazadovanja. Ukrepi, katerih glavna karakteristika je zgodovinska liberalizacija na področju ekonomske politike v Jugoslaviji, bodo izredno močno vplivali na vsakdan delovne organizacije in posameznika.

Spoznanje o potrebnosti takih ukrepov pa v Jugoslaviji v vseh okoljih ni enako dozorelo. Medtem ko nekateri deli države te ukrepe podpirajo, pa se jih predvsem manj razviti del močno brani.

Tržno gospodarstvo, prosto oblikovanje večine cen, devizni trg s pošteno drsečim tečajem, to so bili tabuji, katerih v zadnjih letih ni bilo mogoče prebiti, zato je bi-

lo tudi tokrat zelo težko priti do cilja, vsaj po izjavah najvišjega slovenskega vodstva.

Vsaka liberalizacija pa poleg tega, da nekaj prinese, nujno tudi vzame.

Naša zakonodaja je po starem sistemu nudila precej olajšav v obliki deviznih spodbud, stimulatvinih izvoznih kreditov in posebnih izvoznih programov — skoraj vse to sedaj jemlje nazaj.

Ukrepi, če bodo dosledno izvedeni, bodo imeli pozitiven učinek na poslovanje Elana. Štart, ki je v smučarski panogi tako zelo pomemben, pa je vprašljiv. Enkratna devalvacija in ostali instrumenti imajo zaenkrat negativen učinek.

V kolikor tečaji konvertibilnih valut ne bodo močnejše krenili navzgor, potem bo končni učinek tudi za Elan negativen.

No, mi z izvozom ne bomo mogli špekulirati, saj se moramo ustrezno pripraviti na zmanjšano povpraševanje na domačem trgu, kar seve-

da pomeni večje napore v prodaji na tujih trgih.

Dodatno bi rad omenil še minulo slabo zimo, ki je v dokajšnji meri vplivala na manjšo prodajo in večjo zalogo v trgovinah, kar bo imelo določen vpliv na prodajo.

Glede na nastalo situacijo smo se tudi zavestno odločili, da bomo leto poizkušali zaključiti z minimalno zalogo nekurantnih smuč, kar pomeni, da bo letošnja proizvodnja po vsej verjetnosti nekoliko manjša. Ker pa imamo na določenih področjih veliko pomanjkanje delovne sile, se nam za delo nikakor ni treba bati.

Dopust glede na nemirno dogajanje v okolju letos vsi z veseljem pričakujemo, saj nenehna presenečenja moteče vplivajo na naš vsakdan in ustvarjajo splošno nezadovoljstvo. Ker smo s svojim okoljem, narodom in kulturo tesno povezani, ne moremo mimo tega, ne da bi to za nas imelo določen vpliv. Vsi smo prepričani, da nam bo tudi letos dopust v celoti izpolnil naša pričakovanja in da bomo pripravljeni na zadnje mesece letošnjega leta, ki bodo verjetno najtežji v tem desetletju.

Udaril bo drugi cenovni val, osebni dohodki se bodo spreminjali kontrolirano,

kar seveda pomeni ponovno zmanjšanje kupne moči. Samo tako bo mogoče ujeti inflacijo.

V Elanu smo prvi korak v smeri novih ukrepov s programom, ki je bil sprejet na razširjenem sestanku poslovodnega odbora, sestanku razširjene poslovodne strukture in delavskem svetu, že storili.

Od vseh nas se pričakuje skrajno skrbno in varčno ravnanje na vseh področjih. Bistveno predlaganih ukrepov je skrb za nizke zaloge, visoke koeficiente obračunavanja, optimalno porabo materiala in najboljše možno izrabo delovnega časa in sredstev.

Pri investiranju bo seveda potrebna še posebna previdnost, saj na svetu ni industrije, ki bi bila sposobna plačevati 120–150 % obresti in hkrati vlagati v razširjeno reprodukcijo. Tako smo seveda tudi mi morali naš program investicijskih želja močno omejiti in prilagoditi nastali situaciji.

Od doslednosti upoštevanja teh ukrepov bo seveda odvisno, kako bomo zaključili letošnje leto, saj se nikoli ni bilo tako potrebno iskati notranjih rezerv.

Strpnost in pripravnost bosta jeseni potrebni, kot še nikoli do sedaj.

Leto, ki se bo iztekalo, bo pokazalo, kdo ostaja. Brez žrtve bodo ostali samo najmočnejši, saj bo možnosti za maskiranje vedno manj.

Upam, da vas skrb pred prihajajočo jesenjo ne bo preveč silila na področje sive ekonomije, saj bo energija vsakega od nas v jesenskem delu leta še kako pomembna.

Želim vam skupaj z vašimi najdražjimi lep in prijeten dopust. Srečno pot in dobrodošli nazaj.

Uroš Alajanci
predsednik PO

Bojanovo slovo od aktivnega smučanja

Buren začetek novega štiriletnega olimpijskega obdobja do Albertvilla 1992

Skoraj nemogoče je, da bi v ta kratek zapis strnili vse, kar se je v mesecih po končani sezoni dogajalo.

Vse pogodbe sponzorjev in opremljevalcev smučarske opreme so se po Calgaryu iztekle, dejstvo, da je celotna industrija športne opreme v krizi, pa narekuje preudarnije vlaganje v nacionalne poole in tekmovalce.

Slaba zima z malo snega ni prinesla zelenih in pričakovanih prodajnih rezultatov, zato je dobička manj — tako se glasi stavek, ki ga ponavljamo na vsakem od pogostih sestankov 14 proizvajalcev smuči (IRT — International Racing Team), ki mu v letošnjem letu predseduje naša tovarna oz. tekmovalna služba.

IRT deluje predvsem na treh širših področjih: stiki s FIS (Mednarodna smučarska zveza), nacionalni pooli in tovarniške tekmovalne ekipe — tekmovalci.

Smoter združenja vseh proizvajalcev smuči je enotnejši in močnejši nastop v vseh treh naštetih najpomembnejših vejah celotnega smučarskega drevesa. V zakulisju vseh teh dejavnosti stoji industrija, ki v preteklih letih ni imela močnejšega vpliva na oblikovanje »belega cirkusa« predvsem zato, ker ni bila združena in enotna. Krizna situacija nas je prisilila, da smo se združili, zato bo v prihodnje vloga industrije v FIS vse večja, od vpliva na oblikovanje kalendarja tekem za svetovni pokal, plačila stroškov preko oceanskih turnej, stroškov

serviserjev, TV prenosov itd., vse v želji, da se stroški industrije v športu kar najbolj racionalizirajo in omejijo.

V nacionalne poole bomo v prihodnje plačevali le za tržno pomembne rezultate in tekmovalce, kar pomeni velik prihranek pri proračunih tekmovalnih služb. Tržno nezanimive nacionalne poole pa bomo opremljali samo z materialom, to opremljanje pa bo ozko omejeno le na najboljše tekmovalce.

In ne nazadnje: v krogu tekmovalcev se bodo formirale ekipe, ki jih bodo financirali proizvajalci smuči, mesta v tej ekipi pa bodo omejena le na najboljše tekmovalce, ki industriji prinašajo možnosti za propagiranje izdelkov povsod po svetu.

Novo sezono 88/89 in novo štiriletno olimpijsko obdobje pričakujemo z nekaterimi novostmi v Elanovi tekmovalni ekipi. Kneissl je prenehal izdelovati skakalne smuči, kar je tudi nam odprlo nove možnosti, zato smo vstopili v finski in nemški nordijski pool, ki sta tržno in tekmovalno zelo pomembna.

Podobno je s sovjetskim poolom, s katerim Elan kot opremljevalec sodeluje prvič. Kateri tekmovalci bodo nastopali na naših smučeh v nordijskih disciplinah, bo odločeno v poletnih mesecih, zagotovo pa bo ob skakalcih nekaj novih mladih norveških in italijanskih tekačev, ki bodo s svojimi nastopi v svetovnem pokalu poskušali propagirati naše tekaške smuči, kar je povezano z na-

šimi proizvodnimi in prodajnimi načrti za prihodnost.

Na področju alpskega smučanja bomo močnejši v moški konkurenci, kjer bosta prihodnji dve leti na naših smučeh tekmovala mlada Norvežana Jagge in Furu-Seth. Švedska mladinka Nyberg in Fogdö pa bosta v prihodnji sezoni s Stenmarkom, ki bo svojo kariero še nadaljeval, delno tudi že nastopala v ekipi za svetovni pokal.

O problemih v zvezi z Matejo Svet je bilo napisnega že veliko in preveč, velika večina verjetno pozna tudi uradno Elanovo izjavo ob skupščini YU SKI poola v Portorožu, zato ob tem samo misel in prepričanje, da bi lahko probleme z Matejo re-

šili brez publicitete, ki se je kot barka v razburkanih vodah nagibala zdaj na stran Mateje, zdaj na stran Elana, in to z enournim pogovorom po končani sezoni. Kakorkoli že, zmagovalca sta dva, Mateja, ki je bila dovolj pogumna, da je svoje želje in težave povedala tudi velike- mu Elanu, in Elan, ki je še enkrat dokazal, da je kvalitetno na najvišjem nivoju in zna ustreči tudi željam najbolj zahtevnih tekmovalcev.

Za konec: Mateja ostaja na naših smučeh, naše sodelovanje bo vsekakor boljše kot do sedaj, upamo lahko le, da je bil to mesec in pol dobre reklame za Matejo in Elan.

Boštjan Gaser

Šampiona dela

Sodelavec Franc DEŽMAN iz remonta, gorenjski prvak v skupini strugarjev

Direktor jugoslovanske smučarske reprezentance Tone Vogrinec — desno in vodja Elanove tekmovalne službe Boštjan Gaser

Janko RESMAN-Čufank, gorenjski in republiški prvak v skupini ključavničarjev

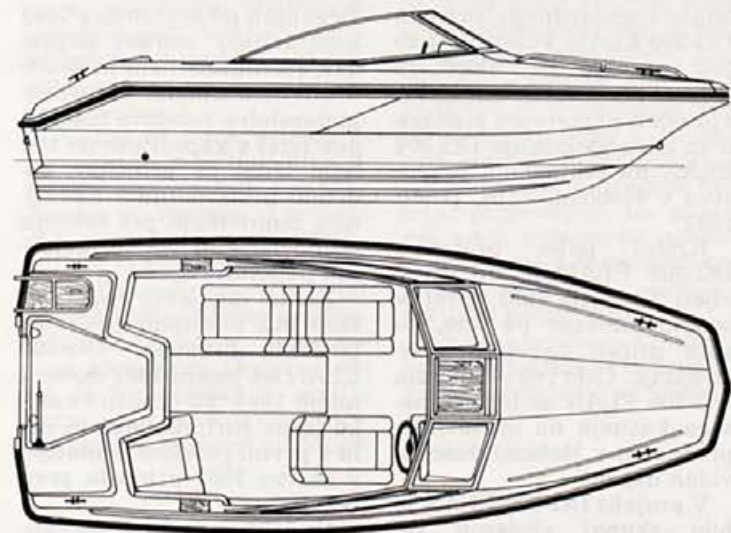
Novo v elanovem navtičnem programu

Gliser GT 495 sport

V prototipni delavnici programa Plastika smo v začetni fazi izdelave modelov in

kalupov za gliser GT 495 Sport.

Ta čoln naj bi dopolnil pa-

leto gliserjev serije 495, ki se je začela z verzijo Family, nadaljevala pa s Fishermanom in sedaj z modelom Sport.

Paluba novega čolna je narejena na modificirani lupini prejšnjih dveh verzij.

Čoln bo namenjen za krajše ali daljše priobalne izlete in vodno smučanje. Presek trupa je globok V, z izrazitimi vzdolžnimi rebri, ki mu zagotavljajo odlično držanje smeri, lego v zavojih in doseganje visokih hitrosti tudi na vzvalovanem morju. Čoln poganja izvenkrmini motor max. moči 95 kW, ki mu omogoča drsenje s hitrostjo do 50 vozlov. Lupina čolna je ojačana z lesenimi rebri, vmesni prostor pa je zalit s poliuretansko peno, kar zagotavlja nepotopljivost. Po

želji bo v gliser vgrajen poseben rezervoar goriva, kar bo povečalo doseg brez dodatnega črpanja. Dno je vgrajeno v taki višini, da je čoln samoizpraznjiv.

Notranjost čolna je standardno opremljena, s poklopnimi dvojnimi sedeži na levi strani in enojnim vozniškim sedežem na desni, zadaj pa je klop, pod katero je prostor za akumulator. Vetrobransko steklo je spredaj deljivo, to pa omogoča lahek dostop preko pramca na obalo. Pod palubo je še shramba za smuči ali druge daljše predmete, po kopanju pa se v čoln povzpneš po preklopni kopalni lestvi, vgrajeni v zadnji del palube.

Osnovni tehnični podatki:

- načrti: Miha Pretnar
- dolžina: 4,88 m
- širina: 2,03 m
- vgrez (dvignjen motor): 0,29 m
- teža: 420 kg
- motor (izvenkrm.): max. 95 kW
- nosilnost: 6 oseb

Miha Pretnar

Projekt izdelave laminatov uspel

Konec leta 1987 je bila v Smučini že podana kratka informacija o projektu za lastno izdelavo laminatov. Projekt ne bo več doživel bistvenih sprememb, po stroškovni plati je v zaključni fazi, tako da so stroški skoraj v celoti znani.

Po drugi strani pa so že znani tudi prvi ekonomski učinki. Glede na postavljeno projektno nalogo je bila izdelana kratka analiza ekonomskih učinkov.

Do 1.4. 1988 so stroški znašali 970 milj. din.

Po projektni nalogi iz maja 1987 so bili stroški ocenjeni na 800 milj. din. To pomeni, da so bili za 22 % večji, kot glede na inflacijo ne predstavlja bistvene prekorčitve.

Od začetka proizvodnje (oktober 1987) pa do 1.4. 1988 je bilo po novem postopku izdelanih ca. 100.000 parov smučí v raznih konstrukcijskih izvedbah. Pri navedeni količini naj bi čisti prihranek ob upoštevanju vseh dodatnih stroškov (delo, energija) znašal ca. 280 milj. din.

Analiza kaže, da se načrtovani ekonomski učinki od doseženih bistveno ne razlikujejo. Po prvih izračunih, izdelanih pred sprejemom odločitve o realizaciji, je bil predviden vračilni rok inve-

sticije ca. 18 mesecev. Izdelani ekonomski elaborat iz maja 1988 pa je na osnovi bolj konkretnih postavk izkazal 24. mesečni rok vračanja, za kar smatramo, da je realno povsem dosegljivo. Navedeni podatki kažejo, da je odločitev o realizaciji pravilna, da pa se je glede na obseg projekta in s tem povezane stroške vračilna doba podaljšala za 6 mesecev.

Problemov, s katerimi se je team pri načrtovanju, realizaciji in uvajanju v proizvodnjo srečeval, ni bilo malo. Projekt je bil v celoti razvojnega značaja. Izredno malo je bilo aktivnosti, za katere bi tehnološki postopek lahko predpisali vnaprej.

Nabavljena oprema je bila v celoti namenska, izdelana nesorisno, za kar so znani dolgi nabavni roki in visoke cene. Glede na opremo smo tehnologijo tekoče dopolnjevali, kar je velikokrat imelo za posledico kratke roke realizacije, predvsem v programu vzdrževanja.

Kljub velikim neznankam pa lahko trdimo, da so bile odločitve v večini primerov pravilne. To potrjuje tudi dejstvo, da je vsa oprema funkcionalna v mejah zahtevnih kapacitet. Da je realizacija projekta uspela v so-

razmerno kratkem času, ima veliko zaslug tudi program vzdrževanja, ki je zapolnjeval vrzeli med dobavljeno opremo in ostalimi zahtevami.

Postavljene naloge je več ali manj izpolnjeval v zahtevanih rokih.

Z analizo pa delo teama ni zaključeno. Odprta je vrsta problemov, med katerimi so že od samega začetka uvajanja v proizvodnjo na prvem mestu delovni pogoji pri izdelavi laminatov in vgrajevanju v smuči. Stanje se je delno že izboljšalo, veliko pa pričakujemo od dodelave odsesavanja na stiskalnici. Poleg navedenega se dela nadaljujejo na kvaliteti izsesovanja. Izdelano je že več ničelnih serij tekaških smučí. Rezultati so zadovoljivi. Ostaja možnost vključevanja v proizvodnjo.

Poleg navedene problematike, s katero se je team v katerem sodelujejo: Primož Finžgar, Nevenka Krmpotič, Ljubo Zupan, Vinko Selčan, Marjan Selčan, Marjan Golmajer in Vinko Jerala, pri svojem delu srečeval, se je pokazalo, da za take primere pri prenosu v proizvodnjo ne razpolagamo z ustreznim in potrebnim strokovnim kadrom.

Prenos projekta takega

obsega v proizvodnjo zahteva izredno veliko angažiranja in vloženega časa, od česar je v veliki meri odvisna uspešnost realizacije.

Kljub nerešeni in odprti problematiki pa team meni, da je glede na vložena finančna sredstva, razpoložljivo opremo in dosežene rezultate, svoje delo v okviru možnosti dobro opravil.

Analizo je obravnaval na strokovnem kolegiju, ki jo je ocenil pozitivno, s tem da delo teama z analizo ni zaključeno. Med drugim je potrebno analizirati možnost uporabe še prostih kapacitet pri izdelavi laminatov.

Vinko Jerala

Urejeno skladiščenje
železnih profilov

V Elanu izdelano petstoto (500) jadralno letalo

ELAN, tovarna športnega orodja iz Begunj, po svetu sicer najbolj znan kot proizvajalec smučí pa tudi drugih športnih artiklov, kot so telovadno orodje, čolni, jadrnice in deli za avtomobilsko industrijo, je letala pričel izdelovati leta 1978, ob 500. izdelanem letalu pa oddelek za jadralna letala v programu plastika praznuje nov delovni uspeh.

Razlogi za vključitev tega zahtevnega proizvoda v Elanov program so bili naslednji:

- nadaljevati prekinjeno tradicijo v tovrstni proizvodnji v Sloveniji, kjer je bilo to področje v preteklosti na razmeroma visoki ravni.

- Za Elan naj jadralno letalo pomeni prestižen, plemenit proizvod najsodobnejše tehnologije, ki posredno lahko veliko pripomore k prodoru drugih Elanovih masovnih artiklov na zahodna tržišča.

- Odločitev se je opirala na izkušnje v tehnologiji s področja umetnih snovi, ki je pretežno že zastopana v Elanovih izdelkih in ki naj s tem sledi najnovjšim dognanjem v svetu.

- Opiranje na ugodne pogoje zaradi bližine športno-turističnega letališča v Lescah.

- In ne nazadnje vključitev letalskih zanesenjakov in dobrih delavcev, ki so bili v tovarni že zaposleni.

Za osvojitve proizvodne tehnologije je bila v dani situaciji edina smiselna rešitev, da se naslonimo na tujega poslovnega partnerja. Vsakršna samostojna pot od samega začetka bi pomenila izreden finančni napor in večletna pionirska prizadevanja z dvomljivimi izglede za uspeh. Tako smo brez dvoma preskočili visoko stopnico, ko smo se s posredovanjem našega rojaka dr. Dušana Florjančiča, ki dela v Švici in je tudi sam predan letalec in velik Elanov prijatelj, odločili za sklenitev pogodbe o medsebojnem sodelovanju z nemškim proizvajalcem, firmo Glaser-Dirks.

Izbora tipa je bil opravljen premišljeno in se je izkazal za pravi. Jadralno letalo standardnega razreda DG-100 v treh verzijah, ki jih je bilo pri partnerju do leta 1978 izdelanih 105, je zaradi harmoničnih letalnih lastnosti in široke uporabnosti od

prehodno-trenažnega do tekmovalnega letala, s kasneje izboljšanim modelom DG-101 (G) ELAN ostalo iskano na trgu celo do danes, ko se njegova proizvodnja zaradi uvajanja dvoseda DG-500 ELAN izteka.

Od 219 izdelanih letal DG-100 ELAN (v treh verzijah in od serijske številke E 58 kot model 101) jih je bilo 181 izvoženih v 15 držav, med mnogimi dobrimi rezultati pa sta najpomembnejši zmagi Iva Šimenca v klubskem razredu na evropskih prvenstvih 1984 v Lescah in 1986 v Rietiju.

Novi program smo torej začeli uresničevati v drugi polovici leta 1978 z uvajanjem Elanovih delavcev pri partnerju v ZRN in istočasno usposobitvijo proizvodnih prostorov v bivši prototipni delavnici v Spodnjih Gorjah. Krstni polet prvega, v Elanu izdelanega letala je bil opravljen 3. februarja 1979.

Prvi cilj programa je bilo obvladovanje nove tehnologije s sočasnim poudarkom na visokih zahtevah za kvaliteto in doseganju obsega proizvodnje z 2 na 4 letala mesečno. Majhni skupini entuziastov (med katerimi je bila polovica jadralnih pilotov) je s prizadevnim in skrbnim delom v dobrem letu dni uspelo uresničiti zastavljene načrte in postaviti osnovo za dober sloves našega izdelka v svetu. S tem je bila novemu programu odprta pot za širši razmah.

Naslednji cilj oddelka je bilo postopno osamosvajanje tudi na področju projektiranja jadralnih letal in njihovega razvoja od prototipa do serijske proizvodnje. Pogodba o medsebojnem sodelovanju s firmo Glaser-Dirks je dobila dolgoročen značaj, ki naj na osnovi partnerstva v obliki delitve proizvodnih programov, združevanja sredstev in projektivnih kapacitet, izmenjave znanja in skupnega marketinga predstavlja racionalizacijo za uresničitev obojestranskih interesov, kar naj bi obema partnerjema pomagalo pri nastopu na trgu, ne da bi bila pri tem drug od drugega kakorkoli odvisna. S tem bi na trgu skupaj lahko ponudili kompletno paleto jadralnih letal podobne zasnove, ki bi popolnoma zadovoljila potrebe letalcev od začetnikov do vrhunskih tekmovalcev.

Omenjeni cilj smo začeli uresničevati ob projektu dvosedežnega jadralnega letala DG-500 ELAN v drugi polovici 1981. leta. Vzporedno pa so tekle intenzivne priprave za novo tekmovalno letalo standardnega razreda DG-300 ELAN. Poleti 1982 so bile priprave tako daleč, da smo si ob polnem angažiranju obeh partnerjev postavili za cilj sodelovanje DG-300 ELAN na svetovnem prvenstvu v Hobbsu, ZDA, poleti 1983.

Krstni polet prototipa DG-300 ELAN je bil opravljen 27. aprila 1983, torej le sedem mesecev po tem, ko smo pričeli razvijati konstrukcijo. Celotno več — 4 letala DG-300 ELAN so le dva meseca kasneje na svetovnem prvenstvu v Hobbsu dosegla viden uspeh.

V projekt DG-300 ELAN je bilo skupaj vloženih ca. 13.400 delovnih ur. Elanov delež pri projektu predstavlja ca. 40 % in vsebuje izdelavo orodij in priprav, prototipa, ničelne serije in serijsko proizvodnjo, ki se je pričela decembra 1983 v novih proizvodnih prostorih. Doslej smo izdelali že več kot 280 letal DG-300 ELAN, doma jih je ostalo 17. Prodrli so kot vrhunska tekmovalna letala v standardnem razredu. Med mnogimi zmagami na državnih prvenstvih so najpomembnejši rezultati 7. in dvakrat 8. mesto na svetovnem prvenstvu (Selen, Nizozemska, Benalla 87, Aderson, Danska, Benalla 87 in Šimenc, Rieti 85), 7. mesto na predsvetovnem prvenstvu (Šimenc, Benalla 86) in 2. mesto na evropskem prvenstvu (Selen, Mengen 86).

Kot nadomestilo za DG-101 G ELAN od jeseni 1987 izdelujemo še verzijo DG-300 Club ELAN, ki je s poenostavitvami (brez vodnega balasta, vpihavanja in

repnega tanka) posebej prikladna za široko klubsko uporabo, kljub vsemu pa omogoča konkurenčnost tudi na velikih tekmovanjih.

Novi proizvodni prostori na lokaciji sedeža Elana v Begunjah od septembra 1983 zagotavljajo znaten napredek v kvalitativnem in kvantitativnem smislu. Omogočajo paralelno izdelavo dveh tipov letal s kapaciteto do 100 letal letno po principih sodobne proizvodnje z nadaljnim napredkom pri razvoju tehnologije in boljših delovnih pogojih.

Zaradi omejenih kapacitet smo bili prisiljeni prekiniti projekt dvoseda DG-500 ELAN od jeseni 1982 do spomladi 1984. Ta obsežna naloga je po štiriinpolletnem delu s prvim poletom prototipa v marcu 1987 prinesla prve rezultate.

Projekt je za Elan po zahtevnosti gotovo neprimerljiv s predhodnimi, saj ne gre le za bistveno razliko v obsegu izhodiščne naloge (odprti razred, dvosed, motorizirana verzija jadralnega letala), temveč za popolnoma nov projekt. Zato praktično nobenega od delov nismo mogli prevzeti ali preprosto izvesti iz preverjenih rešitev na predhodnih tipih. Pri razvojnem delu smo se prenekatokrat lahko le z večkratno obdelavo in preizkušanjem posameznih izvedb približali ustrezni in optimalni rešitvi. Tudi uvedba ogljikovih in aramidnih ojačanj ter sendviča s satjem je bila za nas tehnološka novost.

V projekt DG-500 ELAN je bilo doslej vloženih skupaj preko 50.000 delovnih ur, Elanov delež pa predstavlja približno tri četrtine.

DG-500 ELAN je v konceptu kvaliteten dvosed, ki se v 4 verzijah prilagaja potrebam začetniškega šolanja, služi za nadaljnje šolanje

Petstoto izdelano jadralno letalo

176-300 CLUB ELAN

176-500 ELAN

tehnike preleta, ustreza kot vrhunsko tekmovalno letalo in z uvlačljivim motorjem (neodvisnost starta ob neokrnjenih letalnih sposobnostih) odpira nove možnosti za uporabo.

Razlog za širok pristop k projektu ni le prilagodljivost tržišču, temveč tudi racionalizacija pri razvoju in pripravah na serijsko proizvodnjo.

Prav ta racionalizacija nas je vodila v odločitev, da je bil prvi prototip izdelan kot motorizirana verzija z razponom krila 22 m. Drugi prototip je bil izdelan v verziji razpona krila 18 m z zakrilci. Ob gradnji tretjega prototipa

(tudi v verziji z motorjem), ki se zaključujejo vzporedno, končujemo obsežno naloge izdelave kompleta orodij za serijsko proizvodnjo, upoštevaje rezultate potrebnih statičnih in dinamičnih preizkušanj, ki bodo v naslednjih mesecih kompletirana.

Tako bomo v drugem polletju pripravljeni na uvajanje prvih treh verzij (motorne, jadralne z razponom krila 22 m in 18 m z zakrilci) v serijsko proizvodnjo.

Četrto verzijo — Trainer z razponom krila 18 m brez zakrilc, načrtujemo za letošnjo jesen.

T

Kvaliteta proizvodnje v I. polletju

Elanov proizvodni proces je zelo razdrobljen, zato je samo z nekaj besedami nemogoče oceniti kvaliteto v preteklem obdobju. Tudi nivo zahtevnosti izdelkov in s tem tudi zahteve po kvaliteti so specifičnost Elanove proizvodnje, od najenostavnejših izdelkov do finalnih izdelkov za letalstvo. Preteklo obdobje ni pomenilo koraka nazaj, saj si Elan kaj takega ne more privoščiti. Težav pa ni manjkalo, nekaj bom omenil, vse pa niso za objavo.

Program smuči:

V celoti gledano s kvaliteto ne moremo biti zadovoljni, čeprav nam podatki za maj in junij dajejo realne izglede za dober začetek v II. polletju. Slaba ocena za kvaliteto v I. polletju ne pomeni, da smo na trg začeli dajati slabšo kvaliteto I. vrste, ampak, da so bili stroški slabe kvalitete večji od načrtovanih. Vzrokov za takšen rezultat je več, stanje smo poskušali izboljševati sproti, trenutno pa ima smučarja vse pogoje za doseganje sprejemljive kvalitete.

Nekaj značilnih pojavov

glede kvalitete v tem obdobju:

— Nov tehnološki postopek lepljenja z »mokrimi« laminati je prebolel »otroške« bolezni in v zadnjih mesecih proizvodnja teče nemoteno. Kvaliteta izdelkov je v redu, z uvedbo novega materiala smo celo odpravili eno od pogostih napak na smučeh.

— Podatki iz uporabe kažejo, da se Comprex smuči na terenu zelo dobro obnašajo. Čeprav je bila prejšnja smučarska sezona v Evropi slaba, je Comprex v Ameriki upravičil pričakovanja.

— Kvaliteta dodelave tekaških smuči v Sevnici je po slabem začetku v letu 1987 v letošnjem letu dosegla ustrezen in sprejemljiv nivo.

— Občasni nadzor kvalitete v Brnci kaže, da je kvaliteta najmanj enakovredna, če že ne boljša od kvalitete konkurenčnih PU izdelkov.

Program plastika

— Kvaliteta malih plovil se je postopoma izboljševala, tako da je šele v zadnjih dveh mesecih dosežen ustrezen nivo. Stroški zaradi slabe kvalitete niso visoki, gre bolj za nezadovoljstvo zaradi

ttega, ker vemo, da bi se boljše kvaliteta lahko dosegla z manj notranjih problemov.

Naš največji kupec iz tujine, ki je obenem tudi najzahtevnejši, je s kvaliteto malih plovil zelo zadovoljen.

— Kvaliteta kabin za VW automobile je na konstantnem nivoju. V to proizvodnjo bo potrebno vložiti še nekaj vzdrževalnih del, drugače bo visoke zahteve po kvaliteti težko zadovoljiti.

— Kvaliteta velikih plovil je poglavje zase. Tisti, ki niso vključeni v proces razvoja, proizvodnje in kontrole, bodo težko razumeli, da se z eno besedo »kvaliteta« tako velikih izdelkov ne da oceniti. Jadralnica E 43 je od prototipa do danes doživela že toliko sprememb, novih tehnoloških rešitev v konstrukciji, tehnologiji in proizvodnji, da bi lahko rekli, da je do pred kratkim šlo za ničelno serijo v proizvodnji. Danes je možno trditi, da je program plastike možen narediti visoko kvaliteten izdelek, ki bo v uporabi popolnoma zadovoljil zahteve, ki se od njega pričakujejo. S kvaliteto E 33 bi lahko bili bolj zadovoljni, ker gre za standardni izdelek ter standardno ekipo ljudi, ki ga proizvajajo.

Tudi pri tako utečenem delu se znajo pojaviti nepredvidljive okoliščine, ki potem vplivajo na kvaliteto.

— Kvaliteta jadralnih letal mora biti na ustreznem nivoju, sicer ta del programa

v svetovni konkurenci sploh ne more obstati.

Za doseganje tega cilja so vloženi veliki napori, končni rezultat pa je pozitiven.

Program športno orodje

Kvaliteto programa lahko ocenimo kot sprejemljivo, čeprav ni oddelka, kjer se ne bi pojavljali problemi, »kiki« v kvaliteti in podobno.

Precej napak je moč odpraviti, kar ima za posledico nižje stroške zaradi slabe kvalitete v primerjavi z ostalimi programi.

Analize vzrokov napak kažejo, da bi se napake v večini primerov dale preprečiti, torej bi morali v programu več pozornosti posvetiti pripravljalnemu delu in nadzoru začetnih faz proizvodnje.

Kvaliteta vhodnega materiala

Velikih problemov, kakršne smo v programu smučani imeli kar nekaj, letos ni bilo.

S kvaliteto materialov za vse programe je še precej problemov. Vhodna kontrola je razširila obseg dela, tako da so v zadnjih letih vsi programi približno enako »pokriti«.

Število neposrednih stikov med vhodno kontrolo in dobavitelji se je povečalo, ker smo ugotovili, da je to boljši in hitrejši način doseganja boljše kvalitete.

Mladen Krmpotić

Teniška igrišča v Bohinju

Pri hotelu Kompas v Ribčevem lazu smo tik pred začetkom letošnje glavne turistične sezone predali namenjene dve teniški igrišči.

Dela, ki smo jih pričeli v oktobru, so bila zaradi Bohinjske posebnosti — dežja — večkrat prekinjena, tako da smo komajda ujeli pogodbeni rok.

Igrišči imata čudovito lokacijo v dolinici za hotelom

in sta zgrajeni na dokaj zahtevnem terenu v klasični tehniki — investitor je sam želel ročno škropljenje.

Vsa operativna dela je vodil dipl. ing. gradbeništva Sandi Šlibar, ki mu gre zahvala za kvaliteten prispevek k poboljšanju turistične ponudbe v Bohinju in za obogatitev našega znanja — tu v ELAN INŽENIRINGU.

Janez Urbanc

Nov biser v Bohinju — teniška igrišča pri hotelu Kompas

Skladišče nevarnih snovi prehitel čas

Elanovo skladišče nevarnih snovi — bunker, kot ga imenujejo uporabniki, služi svojem namenu v sedanjih oblikah in z manjšimi sprotimi dograditvami že več kot četrt stoletja.

Razumljivo, da tako kot je, že dolgo več ne ustreza kvalitetnemu skladiščenju nevarnih snovi, še manj pa požarno-varnostnim in vodnogospodarskim predpisom. Zakaj?

V letu 1962, ko je sedanja zidana stavba nadomestila prejšnjo leseno barako, je bila mesečna poraba lakov in topil le nekaj ton, glavno prevozno sredstvo pa ročni voziček. Takrat je bilo vse prirejeno za ročno delo, kasneje pa z dograjevanjem prostora tega ni bilo moč več spremeniti. Vendar je zaradi manjših količin materialov skladišče nekaj let povsem ustrezalo. Tudi požarna obremenitev prostorov ni bila prehuda in je zadostila takratnim predpisom, o problemih varovanja okolja, predvsem voda, pa takrat tako še ni nihče razmišljal. Zato z gasilci, predvsem pa inspektorji še nismo imeli težav. Stvari pa so se s časom močno spremenile. Obseg pretoka materialov se je z leti povečeval in se večkrat podeseteril. Povečalo se je število snovi, ki so imele še dodatne zahteve kot: temperatura skladiščenja, vnetljivost, hlapljivost itd. Pogoji skladiščenja za zadovoljevanje varnostnim predpisom so z leti postajali nemogoči. Ker pa se v naših razmerah

skladiščenje še vedno smatra za stransko dejavnost proizvodnega procesa, je za tovrstno investicijo vedno zmanjkalo denarja. Vselej ima prednost neposredna proizvodnja investicija, ki lahko hitro (ali pa tudi nikoli) da pozitivne finančne učinke. Taki so tudi zvezni predpisi.

Kljub vsemu je le dozorelo spoznanje, da posodobitve ne bo moč odlagati v nedogled. Zato smo v lanskem letu začeli pripravljati gradbene, tehnološke in organizacijske projekte. Zahtevno delo je bilo do konca leta končano in je pričetek del odvisen le od finančnih možnosti.

Kako bo stvar zgledala?

Novi objekt bo stal na sedanjih lokaciji, kar pomeni, da bomo v času gradnje vse selili na zasilna odlagališča. Popolnoma bo izkoriščen prostor ob potoku Zgoša, tako da bo pokritega skladišča površino 800 m². Objekt bo razdeljen v devet požarnih sektorjev, tako da bo mogoče ločeno skladiščiti snovi, ki zaradi svojih lastnosti ne smejo biti v istih prostorih. Vgrajene bodo predpisane gasilne in prezračevalne naprave. Vse instalacije in viličarji morajo biti v eksplozijsko varni izvedbi, kar pa bo stvar običajno podražilo.

Evidenca vsega poslovanja bo vodena računalniško. Predvideni objekt in predlagane tehnološke in organizacijske rešitve bodo zadostile potrebam tovarne za precej let naprej.

Varno shranjene plinske jeklenke

Še modernejšie rešitve, kar pomeni robotizacijo celotnega dela, tačas in tudi v bližnji prihodnosti glede na velikost tovarne in možnosti hitrega obračanja materiala še niso nujne, predvsem pa za sedanje možnosti dosti pre-

drage.

Zelo bomo lahko zadovoljni, če bomo leto 1989 pozdravili v novih prostorih, ki so predvideni v pripravljenih načrtih.

Jože Dežman

Elan na satelitski televiziji

Ne dolgo tega ste v Smučni lahko prebrali, da smo preteklo zimo izvajali določene promocijske aktivnosti na satelitski televiziji (SKY CHANNEL). Žal večina TV gledalcev v Jugoslaviji nima možnosti spremljati tega programa, ki ga oddaja evropski satelit (ECS-1). V Evropi pa se ta zvrst izredno hitro širi (15 milj. naročnikov).

Presenečeni pa smo bili, ko smo dobili pismo sarajevskega novinarja, v katerem opisuje, s kakšnim presenečenjem ga je navdala naša ekonomska propaganda na SKY CHANNELU. Ne glede na to, da to ni ameriški program, kot je omenjeni gledalec mislil, je vseeno zanimivo prebrati njegovo pismo.

Miran Lakota

Poštovani drugovi,

Bilo bi, zaista nepravredno i neprofesionalno prema struci i »kući« u kojoj radim da vam se ne obratim sa ovih nekoliko rečenica koje će, nadam se oslikati moje utiske koje nosim nakon gledanja sportske emisije o smučkama »ELAN« iz Begunja.

Naime, pošto jedan dio Sarajeva (Dobrinja) ima mogućnost gledanja satelitskog programa (4 kanala) 7. 1. 1988. god. zorno sam posmatrao SKY čenel (američki program za Evropu) gdje je sport, pored aktuelnih muzičkih numera i najnovijih filmova, zastupljen sa velikom minutažom. Ugodno sam se iznenadio kada sam oko 22,00 sata gledao specijalnu emisiju o »ELANO-

VIM« skijama za alpske discipline. Način na koji je to urađeno u meni je pobudio osjećanje velikog profesionalnog zadovoljstva, ne samo što je na stranom TV kanalu prikazan jedan produkt naše zemlje već i poruka koja je, vjerujem, zainteresovala sve ljubitelje skijanja u SAD. S obzirom na kvalitet prikazanog materijala bila bi ogromna šteta ovu reportažu ne prikazati i širem auditoriju u Jugoslaviji jer osim komercijalnog efekta ona nosi i edukativnu notu — toliko potrebnu u ovom trenutku.

I u buduće želim vam mnogo ovakvih poduhvata,

Muhamed Masleša,
novinar TV Sarajevo,
VI. proleterske brigade 4
Sarajevo

Nosilci košev za košarko

Množična inovacijska dejavnost v Elanu

Letos smo v Elanu pričali razmahu inovativne dejavnosti, saj je bilo v prvih treh mesecih prijavljenih ca. 100-krat več inovacij kot v istem obdobju lani. Do 10. 5. pa smo sprejeli 223 prijav inovacij (sprejemljivih 115) in inovatorjem izplačali 71 nagrad.

Prijavljanje inovacij smo spodbudili s posebnimi nagradami zato je bilo več prijav. Drug razlog pa je bil, da smo se zadeve lotili bolj organizirano. Vendar pa inovatorjev ne moremo vedno spodbuditi z dodatnimi nagradami v okviru neke akcije in jih je treba motivirati tudi s sklicevanjem na potrebnost inovacij — tako v sedanjem splošnem gospodarskem trenutku kot tudi v smislu pripadnosti Elanu s ciljem nanehnega izboljšanja poslovanja in proizvodnje. Res je, imamo sektor razvoja, kjer se odvija tako imenovana poklicna inovacijska dejavnost, ponovno bomo organizirali tudi krožke za izboljšanje proizvodnje. Toda množična inovacijska dejavnost zajema vse zaposlene in zato so rezerve na tem področju velike (inovacij je bilo do sedaj v Elanu premalo).

Zgoraj omenjam organiziran pristop k inovacijski akciji, ki je potekala v zadnjih mesecih. Tak pristop je bil že izveden julija lani v smislu pospešitve inovacijske dejavnosti (nov pravilnik, propagiranje inventivne dejavnosti, itd.) in bo potekal seveda tudi vnaprej. Mogoče nekoliko moti dejstvo, da se nekatere inovacije prepočasi realizirajo. Tu pa odigrajo vlogo strokovne službe, ki so dolžne inovacije vpeljati v delovni proces takoj, ko je to mogoče.

Strategijo inovacijske dejavnosti naj bi v bodoče določalo poslovodstvo na podlagi

stanja v preteklosti in novih ciljev. Vsekakor bodo osnove za razvoj plani, ki se bodo v ta namen pripravljali v IN-DOKU.

Že sedaj lahko zapišem, da bo januarja 1989 nagradno žrebanje za vse prijavitelje inovacij v letošnjem letu, kar je ena izmed aktivnosti iz letošnjega plana. Po tem planu se tudi izvajajo dela na področju inovacijske dejavnosti in sicer v smislu zaščite industrijske lastnine (patenti, modeli) in drugih strokovnih ter administrativnih del.

Za zaključek:

Tako kot je kratek članek o tej pomembni dejavnosti za ELAN, bo kratka pot tudi za uveljavitev prihodnjih inovacij.

Tone Stare

Strugar Franci RESMAN

Akcija »Predlagaj nekaj koristnega«

Julija lani je bil narejen plan pozitivne inovacijske dejavnosti v Elanu. Ena izmed aktivnosti v tem smislu je bila tudi izvedba posebne akcije, ki naj bi poživila inovatorstvo (množično). Z akcijo smo začeli 4. 1. 1988, po poslovniku pa je o njej potrebno podati poročilo, ki je v nadaljevanju:

Do 31. 3. 1988 je potekala posebna akcija za povečanje števila prijavljenih inovacij. Inovacij je bilo mnogo več kot lani v istem času (lani 2, letos 213). Veliko od prijavljenih inovacij je bilo sprejemljivih (109), precej manj od teh realiziranih (nosilci realizacije so strokovne službe, ki morajo začetek realizacije sporočiti v IN-DOK, ker se bodo te inventivne vloge ocenjevale še po pravilniku o inovacijah).

Največ prijavljenih inovacij je bilo iz:

SM — 64; potem sledijo IE — 45; VZD — 39; PL — 22; ŠO — 15; SK — 14; ERC, prodajni sektor in marketing sektor po 4; FS in Inženiring pa po 1.

Največ predlogov (14) je prijavil Drago Zupan (IE), največ sprejemljivih in nagrajenih predlogov (4) imajo Alojz Peinkih, Srečo Trdina, Drago Zupan, Darko Drljan in Iztok Burja.

Avtorjev prijavljenih inovacij je bilo 94. Avtorjev sprejemljivih inovacij pa je bilo 66.

Ocenjevanje posamično (malo inovacij), oziroma komisijsko (večje število inovacij) je bilo razmeroma dobro. V programih mora biti ocenjevanje komisijsko.

Predvidevam ponovitev akcije drugo leto (najmanj 2 meseca) in z enkratnim ocenjevanjem v smislu letošnje akcije; nagradilo se bo prijavljen smiseln predlog, uporaben za realizacijo.

Pri taki obsežnejši akciji je razumljivo, da do realizacije nekaterih predlogov ne bo prišlo takoj, vendar pa na tem mestu poudarjam, da nosilci realizacij te čimprej tudi speljejo. Ob tem ni po-

trebno posebej napisati, da ima od tega korist tovarna, kot tudi inovatorji, ki bodo v večini prejeli še odškodnine po Pravilniku o inovacijah za prijavljene inovacije v okviru te akcije.

Ob zaključku te akcije je komisija za inovacije razdelila tudi nekaj nagrad, in sicer tistim, ki so prijavili največ predlogov in tistim, ki so prijavili največ sprejemljivih predlogov iz neposredne proizvodnje (moški, ženske).

Komisija za inovacije pa predlaga, da bi inovacije, ki bodo v okviru akcije prijavljene naslednje leto, morala podrobneje obravnavati tudi ona.

In za konec:

Ni treba, da je sedaj, ko je akcija mimo, konec tudi prijavljanja inovacij, saj se bo prav vsaka prijavljena inovacija normalno obravnavala po Pravilniku o inovacijah, kot se je to dogajalo pred akcijo. Ob tem naj ponovno zapišem, da so nagrade (odškodnine) pri nas v Elanu izplačane v rokih, ki so za to predpisani in da so odškodnine tudi precej višje kot v drugih delovnih organizacijah.

Tone Stare

Kadri v prvi polovici leta 1988

Stanje zaposlenih dne 1. 1. 1988 in ocena stanja 1. 7. 1988 po posameznih področjih, oz. programih:

Enota	1. 1. 1988 štev. delavcev	1. 7. 1988 štev. delavcev
Splošno področje	104	104
— vodstvo podjetja	2	2
— splošni sektor	46	46
— sektor inf. sistema	21	22
— služba kakovosti	35	34
Področje gospodarjenja	42	40
Področje proizvodnje	1005	1000
— vodstvo področja	1	1
— sektor inštitut	36	33
— nabavni sektor	27	27
— program smuči	436	421
— program šport. orodja	152	151
— program plastike	186	204
— program vzdrževanja	167	163
Področje trženja	216	217
— vodstvo področja	3	4
— marketing sektor	25	25
— prodajni sektor	188	188
Skupaj DO Elan	1367	1361

V prvih 6 mesecih smo sprejeli v delovno razmerje po posameznih področjih naslednje število delavcev:

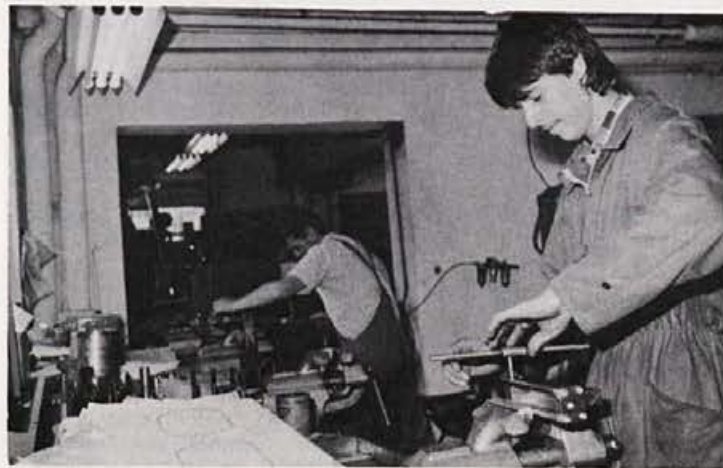
SPLOŠNO PODROČJE	3 delavce
GOSPODARSKO PODROČJE	1 delavec
PODROČJE PROIZVODNJE	39 delavcev
PODROČJE TRŽENJA	4 delavce

Skupaj 47 delavcev

V istem obdobju je odšlo, oz. bo zapustilo našo delovno organizacijo:

SPLOŠNO PODROČJE	2 delavca
GOSPODARSKO PODROČJE	3 delavci
PODROČJE PROIZVODNJE	49 delavcev
PODROČJE TRŽENJA	11 delavcev

Skupaj 65 delavcev

Mladi kovinarji

Razlogi za odhod iz delovne organizacije so bili naslednji:

— upokojitve	18 delavcev
— prehod v drugo DO	16 delavcev
— odhod v JLA	8 delavcev
— samovoljna zapustitev dela	7 delavcev
— potek dela za določen čas	6 delavcev
— invalidska upokojitve	4 delavci
— negativna ocena poskusnega dela	3 delavci
— smrt delavca	2 delavca
— nadaljevanje šolanja	1 delavec

V drugi polovici leta ne predvidevamo večjega dodatnega zaposlovanja delavcev. Zaposlili bomo približno 20 štipendistov, ki v letošnjem letu zaključujejo šolanje, kot pripravnike za določen in nedoločen čas.

C. Z.

Bolje je vedeti, kot ne

Maja je Slovenijo obiskal eden vodilnih svetovnih strokovnjakov za področje informatike prof. Jenkins z univerze Minnesota v Združenih državah Amerike. V Podvinu je z direktorji uspešnih delovnih organizacij Slovenije razpravljali o problemih razvoja informatike. Predstavljamo vam nekaj misli s tega posvetovanja.

Stalna skrb direktorjev naj bi bila izboljševanje poslovanja. Pri tem si lahko pomagajo z uvajanjem računalniške informatike.

Informatiko gradimo na mnogo načinov, odvisno od problemov poslovanja ter nastajajočih računalniških možnosti. Omenjen je bil

prototipni način razvoja aplikacij, kjer uporabnik in razvijalec skupaj izdelata delujoč prototip računalniške obdelave, orodij za avtomatsko programiranje (generatorjev računalniške kode ali aplikacije) orodij za avtomatsko preprogramiranje kupljenih računalniških programov za lastne potrebe delovne organizacije. Orodij za avtomatično pomlajevanje zastarelih računalniških programov itd.

Različni načini uvajanja informatike predstavljajo zelo različne čase razvoja, zelo različne stroške razvoja informatike ter različne, bolj ali manj priročne načine obdelovanja podatkov.

Razvoj informatike v svetu in vlaganje v to področje dokazuje ekonomsko upravičenost obvladovanja informacij, ki postajajo eden najpomembnejših resursov v poslovanju podjetij, čeprav so ekonomska vrednotenja včasih težko opravičljiva.

Osnova za uspešno uvajanje informatike kot načina izboljšanja poslovanja je spremljanje tehnoloških novosti na področju razvoja informatike ter njihovo pravočasno vključevanje v podporno poslovanje.

Zaostajanje na tem področju pomeni postopno izločevanje iz procesov poslovnega sveta, ki se vedno bolj

povezujejo z moderno informacijsko tehnologijo.

Največji problem uspešnega uvajanja novih kvalitiet poslovanja je izobraževanje na področju računalništva in informatike.

Problem znanja in izobraževanja bo mnogo manjši, ko se bo zaposlovala nova generacija vodstvenih delavcev, ki jih računalništvo spremlja že v šoli.

Kaj pa mi?

Po mnenju prof. Jenkinsa je smiselna le naslednja ugotovitev: »bolje je vedeti, kot ne vedeti«, zato se izobražujemo.

Primož Finžgar
Franc Rozman

O etiki in kodeksu novinarjev in organizatorjev obveščanja v združenem delu

Zdaj, ko si novinarji medijev za obveščanje širše javnosti prizadevajo, da bi na novo izoblikovali in posodobili svoj etični kodeks, je prav, da spregovorimo tudi o etiki novinarjev in organizatorjev obveščanja v združenem delu. To je primerno zato, ker so razmere, v katerih novinarji delujejo, specifične. Nadaljnji razlog, ki narekuje obravnavo etike, pa je spoznanje, da utegne uspešno izpolnjevanje etičnih zahtev in standardov utrjevati položaj novinarjev in organizatorjev obveščanja, krepiti njihov ugled in zaupanje vanje. To pa je nujno potrebno

tizira ali polemizira, izpričuje svoje dostojanstvo in občutek za mero, kar pomeni, da ne pretirava ali kako drugače malič stvari, o katerih piše ali razpravlja.

K etični podobi novinarja sodi dalje tudi kulturna raven, spoštovanje osebnosti in njegovega dostojanstva, skratka celovitost tistim, ki jim poroča, vključno onih, o katerih poroča.

Biti prodoren novinar, kar je ena poklicnih oblik, ne pomeni agresivnosti in arogantnosti, ampak predvsem zmožnost odkrivanja in odpiranja zanesljivih virov informacij, obvladovanja problematike in tematike sporočanja in obravnavanja, sposobnost kritične analize in nedogmatsko sintetiziranje in povzemanje ustreznih sklepov in spoznanj.

Etika naj bi delovala večstransko. Zlasti naj bi prispevala k oblikovanju kulturnih odnosov med ljudmi, h kulturnemu pogovarjanju in k temu, da drug v drugem ne bi videvali bitij, ki se vzajemno izključujejo, sovražijo, diskvalificirajo in podobno. Uveljavljanje etike hkrati pomeni tudi zavestno samoomejevanje v tem smislu, da ne spuščamo z vajeti lastnih strasti.

Uveljavljanje etičnih načel v odnosu med ljudmi naj bo tudi praktična demonstracija in ilustracija demokratičnosti in enakopravnih odnosov med novinarjem in drugimi člani kolektiva. Menim, da takšna etika pospešuje proces nastajanja in rasti ugleda novinarja in zaupanja vanj.

Občinstvo, h kateremu se obračata novinar in organizator obveščanja v združenem delu, je delovni kolektiv. Ta je hkrati njun kolektivni delodajalec, ki ju nagradjuje in jima reže vsakdanji kruh. Čim uspešnejši je delovni kolektiv, tem boljši in tem večji je tudi kos kruha, ki ga dobiva novinar. Da bi ga opravičil, je tudi sam dolžan prispevati k boljšemu gospodarjenju, poslovanju in dohodku.

Ce kdo torej, potem je gotovo tudi novinar eden tistih subjektivnih dejavnikov, ki bi morali biti med najbolj iskreno zainteresiranimi za uspeh svoje delovne organizacije in učinkovito delo in poslovanja, za razvoj ustvarjalnosti, za čimvečji dohodek ob čim manjših stroških, za ustrezno kadrovsko politiko in tako naprej. To pa praktično pomeni, da je potrebno sproti obveščati kolektiv o vseh pojavih in dejstvih, ki bi utegnili zmanjšati končni uspeh delovne organizacije in rušiti odnose v njej. Seveda pa so poleg novinarjev za uspeh delovne organizacije odgovorni tudi drugi nosilci odgovornosti, funkcij in pooblastil, ki so hkrati zelo pomemben del informacij v delovni organizaciji.

Znano vam je, da sedanji kodeks definira novinarja kot družbenopolitičnega delavca. Po novem naj bi novinarja preimenovali v javnega delavca.

Izpopolnjeni novinarski kodeks od novinarjev ne bi zahteval, da morajo pri svojem delu

uveljavljati marksistični svetovni nazor. Tudi ta predlog zasluži globlji razmislek. Zakaj?

Predvsem, da ne vztrajamo pri »marksizmu-leninizmu« za voljo tega, ker ta, pa naj bo še tako univerzalen, zajema le del svetovne znanosti in znanj o naravi in družbi ter njenih pojavih, odnosih itd. So spoznanja, ki so jih in jih še prispevajo druge znanosti, tako da »marksizem-leninizem« ne more in tudi ne sme biti edini vir znanja in spoznanj novinarja. Kljub temu pa seveda ni nobene potrebe, da bi posebej v kodeksu naglašali pomen drugih znanstvenih disciplin pri novinarjevem iskanju resnice. Številni novinarji se bodo seveda posluževali Marxovih in Leninovih spoznanj, pa naj to v kodeksu piše ali ne. Najpomembnejša naj bo zahteva kodeksa, da mora novinar pisati in govoriti resnico ter v okviru dane družbene ureditve in odnosov uveljavljati obče človeške in druge vrednote, metode in načine (ki morajo seveda tudi biti etično sprejemljivi) pa moramo prepustiti svobodni izbiri, znanju in zmožnosti novinarja. Se pravi, da morajo novinarji izpovedovati predvsem resnico in spoznanja, ki so pomembna za človeka in njegov položaj.

Predvsem to naj narekuje etiko novinarstva in jo označuje, kajti samo pripadnost marksizmu-leninizmu in sklicevanje nanj še ne zagotavlja niti večje resničnosti resnice niti etično bolj sprejemljivega novinarja.

Naj k vsemu temu še dodamo, da so razni razlagalci in razvijalci »marksizma-leninizma« že tako onesnažili Marxov nauk, da bo potrebna ekološka akcija. V imenu marksizma in razrednega boja je mogoče danes zagoto-

viti najbolj nazadnjaške odnose in oblike delovanja države in partije, ohranjati stalinistično razlago in prakso socializma in podobno. Skratka, Marxa in njegove nauk bo najprej potrebno ubraniti pred demagogi in dogmatiki, ki jim je sklicevanje na marksizem-leninizem zgolj sredstvo za preprečevanje razvoja in napredka socializma, oblikovanja demokratičnejših odnosov in sproščanja v človeku dremajočih ustvarjalnih sil, kar je trajna vrednost in cilj ter perspektiva človeka in njegove svobode. To je tisto, kar je v Marxovem nauku trajnega; nikoli dokončani razvoj človeka in njegovega položaja v družbi. Temu cilju mora biti podrejena tudi etika novinarstva, ki prav tako ne more priznavati dokončnosti naše družbene ureditve in odnosov v njej.

Ena od teženj noveliranja etičnega kodeksa je tudi v tem, da se s svojimi normami zoperstavlja uveljavljanju primitivnih in vulgarnih predstav o tem, zakaj naj bi novinarje uporabljali. Na nedavnem posvetovanju jugoslovanskih novinarjev in organizatorjev obveščanja v združenem delu je eden od udeležencev zelo odločno zavrnil misel, da morajo novinarji delovati kot bombaške trojke, ki jurišajo na bunker. Iz prispodobne očitno štrli iluzija, da naj bi opravljali novinarji »umazani in krvavi del posla« ter sondirali teren za druge ešalone. Tudi to je eden od razlogov, da se vsebina kodeksa obrne k novinarju in njegovi stroki, sicer se bodo poenostavljena gledanja na novinarja in novinarstvo še naprej ponavljala in vulgalizirala. V življenjskem interesu novinarjev je, da se temu energično upirajo tudi s kodeksom stroke.

Vloga in pomen novinarja in organizatorja obveščanja v OZD

(s posvetovanja novinarjev v OZD — 13. maja 1988 v Bernardinu pri Portorožu)

— Udeleženi je bilo 150 novinarjev in organizatorjev informiranja v OZD,

— V Jugoslaviji je v OZD ca. 3000 novinarjev, kar je 1/3 vseh članov zveze novinarjev Jugoslavije,

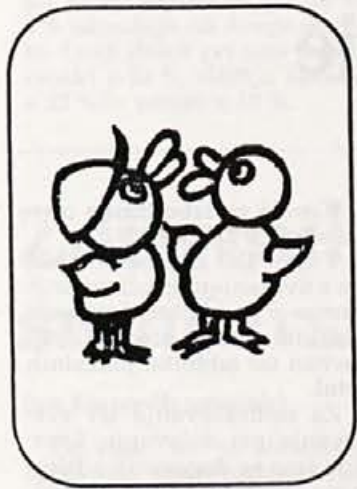
— Novinar v OZD je v praksi največkrat za vse sam, razdvojen med zvestobo poklicni etiki in zvestobo poslovnim strukturam svoje delovne organizacije,

— Zakon o javnem obveščanju izenačuje novinarje v OZD z drugimi novinarji, v

praksi pa je vrednotenje informacijske dejavnosti v združenem delu največkrat neustrezno,

— Novinar je tako družbeni delavec, ki naj svobodno in odgovorno ravna v okviru načel novinarskega poklica brez neprijetnega občutka manjvrednosti in pomanjkanja samozvesti.

To je bilo le nekaj najvažnejših ugotovitev mag. Pavla Zrimška in dr. Mance Košir v njihovih uvodnih predavanjih na posvetovanju.

za uveljavljanje tega poklica in za profesionalizacijo obveščanja in komuniciranja v združenem delu. Novinar brez ugleda in zaupanja vanj ne pomeni nič, ampak predstavlja samo strošek za delovno organizacijo.

Ce torej kdo, potem je gotovo novinar ali organizator obveščanja tisti, ki nujno potrebuje ugled in zaupanje kolektiva. Zaupanje in ugled pa nista nikomur vnaprej podarjena in pridobljena že z zaposlitvijo in sklenitvijo delovnega razmerja, ampak se porajata in večata z uspešnim opravljanjem poklica. Sta torej sad uveljavljanja poglobljenega novinarjevega znanja v okolju, tako da zna opazovati in zapažati, razlikovati, identificirati in ustrezno poimenovali; da se nauči poslušati in razmišljati tudi na drugih valovnih dolžinah, ne le na svojih lastnih; da se oblikuje s svojo prodornostjo in z analitično pronicljivostjo pogloblja v bistvo problemov, procesov in odnosov, pojavov in tako naprej.

Znanje je torej bistven pogoj za pridobivanje ugleda, vendar pa ne edini. Da bi si pridobil zaupanje kolektiva, ki ga obvešča, mora novinar v združenem delu pisati in govoriti resnico in samo resnico. Resnicoljubnost, poštenost, iskrenost in zanesljivost so etične lastnosti, ki naredijo iz novinarja ugledno, zaupanja vredno osebnost in zanesljiv vir informacij. Za takega novinarja pravijo, da je odgovoren in objektivni.

Za etično podobo novinarja v združenem delu pa je pomembno tudi to, da na vsakem koraku, naj sporoča, komentira, kri-

Nov aktiv novinarjev v združenem delu za Gorenjsko

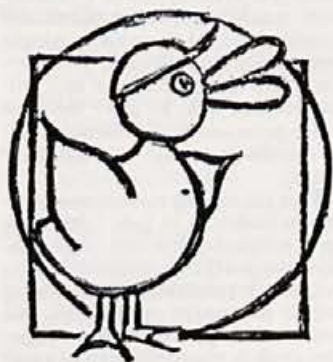
Na delovnem sestanku aktivna novinarjev v ZD Gorenjske na Brniku je sodelovalo 22 novinarjev in organi-

Na zaključku so si ogledali letališče in njegove dejavnosti.

V Brniškem gaju so sestanek zaključili.

S. K.

Novinarji gorenjskih del. organizacij

zatorjev obveščanja v združenem delu, med njimi tudi naš urednik (edini udeleženec iz radovljanske občine).

Srečanje je odlično pripravil urednik njihovega lista »Aerodrom« tov. Boris Jalovec. Novi direktor letališča tov. Vinko Može pa je goste pozdravil na začetku sestanka in jim zaželel dobrodošlico in uspešno delo. Predstavil je delo in plan razvoja letališča, našega okna v svet,

ki je v sedanjem težkem gospodarskem položaju skrb in potreba celotne slovenske družbene skupnosti.

V nadaljevanju so udeležence seznanili z zaključki seje IO sekcije novinarjev in org. obveščanja v združenem delu SR Slovenije, ki bo septembra v Novi Gorici.

Posebno pozornost so namenili izboru novih članov Izvršnega odbora sekcije za gorenjsko regijo.

Izvolili so:

1. Borisa Jalovca iz Letališča Ljubljana, kot predsednika
2. Mileta Crnoviča iz Železarne Jesenice, kot člana
3. Alojza Boca iz Iskre-Kibernetike, kot člana
4. Marijo Slapar iz Peka — Tržič, kot člana
5. Vero Drašak iz Save — Kranj, kot člana

Sprejeli so konkretne predloge za oživitve delovanja aktivna s tem, da bodo imeli seje izmenoma po delovnih kolektivih.

Krožki za izboljšanje proizvodnje

Uvod

Razvoj tehnologije sproža vedno nove oblike delavčevega udejstvovanja, pojavlja se čedalje več problemov, ki so v neposredni zvezi z delovnim procesom. Problemi doseganja produktivnosti, kakovosti, rentabilnosti, varnosti in tudi medsebojni odnosi so eno glavnih vprašanj stabilizacije gospodarstva. Za uspešnejše reševanje navedenih problemov je prišlo do formiranja krožkov za izboljšanje proizvodnje (v nadaljnjem besedilu KIP), ki združujejo skupine ljudi, ki se redno sestajajo, ugotavljajo, analizirajo in rešujejo probleme.

Krožki so se najprej pojavili na Japonskem pred dvajsetimi leti in danes predstavljajo obliko množične inovacijske dejavnosti in pomembno obliko za izboljšanje kakovosti in proizvodnje, ki v veliki meri prispeva k že znani superiorni kakovosti in zanesljivosti japonskih izdelkov kasneje so se krožki razširili v ZDA (Lockheed) in pod vplivom velikih ameriških firm prodrli tudi v industrijo Zahodne Evrope (Nemčijo, Francijo, Anglijo) in Skandinavije.

Danes pa krožki uspešno delujejo že skoraj po vsem svetu.

Delovanje krožkov

Krožek za izboljšanje proizvodnje naj bi združeval 5 do 12 delavcev (optimalno število je 8), ki opravljajo podobna dela in naloge, se redno sestajajo med delovnim časom, prostovoljno in z namenom, da ugotovijo probleme, analizirajo vzroke in vodstvo DO predlagajo svoje rešitve, po možnosti pa tudi

sami odpravijo vzroke ali izvedejo izboljšave.

Krožek vodi vodja krožka, ki ga delavci izberejo iz svoje sredine ali pa zaupajo to vlogo delovodju in skupinovodju. Naloge vodje krožka so:

- da vodi in usmerja krožek,
- da zagotavlja delovanje krožka v skladu z načeli in dogovorjenimi pravili,
- da dobro obvlada tehnike in načine dela za obravnavanje problemov,
- da prenaša tehnike na člane krožka,
- da pripravi in vodi predlog za rešitev problema,
- da o delovanju krožkov obvešča vodstvo programa.

Vodju krožka pomaga pri delu pospeševalec, ki skrbi tudi za usklajeno delo krožka s strokovnimi in drugimi službami ali posameznimi strokovnjaki v organizaciji, za zagotavljanje sredstev ter realizacijo rešitev pa je zadolžen odbor za pospeševanje KIP (v našem primeru je to tehnični kolegij).

O delu krožka se mora obvezno voditi zapisnik, v katerem so navedene vse zadolžitve, sprejete na sestankih.

Krožki za izboljšanje proizvodnje v DO ELAN

V naši DO smo se odločili, da z uvajanjem krožkov pričnemo v oddelku lepljenja alpskih smuči, kovinski delavnici ter oddelku jadralnih letal.

Za izobraževanje ter svetovanje pri delovanju krožkov smo se dogovorili z Biorjem za industrijski inženiring pri ISKRA ZORIN Ljubljana, strokovno delo pa bo opravljal tov. Mikuž Franci.

Najprej smo organizirali informativno predavanje o vsebini krožkov in načinu dela za vodstvene in vodilne delavce ter predavanje s praktičnimi vajami za vodje krožkov in pospeševalce.

Delo po krožkih se je pričelo v mesecu maju. Člani krožka v programu smuči so se lotili reševanja problema dvojne gume pri sestavi elementov za alpske smuči, v programu plastike problematike dolžine puš glavnih sornikov pri DG 300 ter kompletiranja potrebnega orodja pri grobi montaži jadralnih letal, krožek v programu športnega orodja v kovinski delavnici pa z delom ni pričel (!?).

Antolin Rudi

Naši nogometaši ponovno s pokalom

Svetovno smučarsko tržišče

Rossignol in Atomic na vrhu

V skladu z raziskavo svetovnega tržišča za smuči, smučarske vezi in čevlje, ki jo je opravil francoski sejem športnih artiklov SIG, vrednost tega tržišča cenijo na več kot 3,3 milijarde DM. Od tega odpade na smuči 1,6 milijarde DM, na vezi 1,16 milijarde DM, na smučarske čevlje pa 600 milijonov DM.

Cenijo, da je na vsem svetu 45 milijonov alpskih smučarjev. Evropa predstavlja pri tem 56 %, ZDA in Kanada 22 %, Japonska pa 18 %. 4 % odpadejo na druge dežele. Levji delež pri tem imajo moški s 55 %, sledijo ženske s 33 % in otroci z 12 %.

Število smučarskih tekačev cenijo na 11,7 milijonov. Od tega jih je 38 % iz Evrope — brez Skandinavije — 26 % iz ZDA in Kanade, 3 % iz Japonske, ostali pa vključno s Skandinavijo predstavljajo 33 %.

Na običajni vsakoletni slovesnosti po smučarski sezoni so na Dunaju razglasili najuspešnejše smučarske tovarne v minuli tekmovalni sezoni glede na učinek njihovih tekmovalcev v svetovnem pokalu. Anketo opravi vsako leto v časnikih Die Welt (Dunaj), Dolomiten (Bolzano) in L'Equipe (Pariz).

Skupni vrstni red

1. Atomic in Rossignol — 1252 točk
3. Kästle — 795
4. Völkl — 511
5. Blizzard — 439
6. ELAN — 342
7. Fischer — 305
8. Dynastar — 232
9. Head — 197
10. Dynamic — 101

Moški

1. Rossignol — 716 točk
2. Atomic — 684
3. Kästle — 478
4. Fischer — 282
5. Blizzard — 217
6. Head — 197
7. ELAN — 123
8. Dynamic — 50

9. Dynastar — 42
10. Völkl — 22

Ženske

1. Atomic — 568 točk
2. Rossignol — 536
3. Völkl — 489
4. Kästle — 317
5. Blizzard — 220
6. ELAN — 219
7. Dynastar — 190
8. Dynamic — 51
9. Fischer — 23
10. Head — 0

Po državah pa je vrstni red takle:

1. Avstrija	2988
2. Francija	1585
3. ZRN	511
4. Jugoslavija	342

itd.
Tone Stare

Zdravniki na svetovnem smučarskem prvenstvu

(na Elanovih smučeh)

Že vrsto let se slovenski zdravniki udeležujemo stanovskega svetovnega prvenstva v smučanju. Le-to je bilo letos v Meiringnu blizu Interlakna v švicarskih Alpah. Tudi letos je bilo največ udeležencev iz dežel alpskega sveta, precej pa tudi iz severne Evrope in Amerike. Vzponredno imajo tekmovanje tudi farmaceuti, vendar dosejaj naši kolegi še niso nastopili.

Letošnje prvenstvo je bilo veliko slabše organizirano kot lansko v Courchevelu v Savojskih Alpah, kjer so se domačini res izjemno potrudili. Tudi vreme nam ni bilo naklonjeno, saj smo nekajkrat tekmovali v pravem snežnem viharju. Izjemno

lep dan pa smo imeli, ko smo tekli na smučeh. Škoda le, da je bila zaradi novega snega proga nekoliko premehka.

Zadnja leta imamo več uspeha v tekih. Uspeh tudi letos ni izostal, čeprav je bila bera medalj nekoliko manjša kot lani, ko smo osvojili rekordnih devet medalj v osmih kategorijah. Naša nastopa lani in letos sta bila za konkurentne resnično presežne. Seveda ni ostalo skrito, da smo vsi nastopili na Elanovih smučeh. Letos moramo posebno pohvaliti naše mušketirje v kategoriji H4, ki so kljub zlomljeni in zamavčani roki dr. Martinčiča osvojili trojno zmago. Zelo dobro je tekli tudi dr. Kelc v najmlajši kategoriji. Uspešen nastop pa sta

zaokrožili dr. Mencingerjeva in dr. Zemljakova.

Več nas je nastopilo v alpskih disciplinah (slalom, veleslalom, paralelni slalom). Tu sta bili najuspešnejši naši predstavnici v najmlajši kategoriji, ki sta osvojili vsa prva mesta, vključno s kombinacijo. Le smola dr. Romane Pintar-Hafner jima je preprečila še dve dvojni zmagi. Med moškimi je podoben uspeh takorekoč nemogoč, kajti vsako leto nastopa več bivših reprezentantov Avstrije, Italije in Švice. Kljub temu smo zasedli nekaj solidnih mest.

Upamo, da se bomo lahko še udeležili teh prvenstev, saj je udeležba velika obremenitev naših osebnih proračunov. Jubilejno XX. srečanje bo drugo leto verjetno v francoskem Val d'Isere. Namen teh naših srečanj pa ni le tekmovanje, saj imamo vsako leto v okviru teh prvenstev tudi strokovno posvetovanje, kjer je največ besede o fiziologiji športa in poškodbah pri smučanju.

Ob koncu naj se zahvalimo tudi za razumevanje in pomoč tovarni Elan, ki je s svojimi izvrstnimi smučmi pripomogla k našim uspehom.

REZULTATI: SMUČARSKI TEKI:

- D/1.: Zemljak Mirjam 1.
- D/2.: Mencinger Alenka 2.
- H/1.: Kelc Andrej 2., Andoljšek Matej 5.

- H/2.: Breznikar Brane 4.
- H/3.: Fortuna Marjan 6.
- H/4.: Mencinger Avgust 5., Krištofel Franc 6., Horvat Matija 8.
- H/5.: Kotnik Milan 1., Martinčič Anton 2., Pirkmajer Bogdan 3.

ALPSKO SMUČANJE:

Veleslalom:

- H/1.: Andoljšek Matej 14.
- H/2.: Fortuna Marjan 13., Gaber Brane 16., Bručan Andrej 23.
- H/4.: Horvat Matija 12., Cijan Andrej 13., Mencinger Avgust 14.
- D/1.: Pintar Romana 1., Čokl Elizabeta 3., Zemljak Mirjam 8.
- D/2.: Mencinger Alenka 7.

Slalom:

- D/1.: Čokl Elizabeta 1.
- D/2.: Mencinger Alenka 5.
- H/1.: Hawlina Marko 17.
- H/3.: Koglot Franci 8., Fortuna Marjan 12.
- H/4.: Mencinger Avgust 10., Cijan Andrej 11., Horvat Matija 12.

Paralelni slalom:

- D/1.: Pintar Romana 1., Čokl Elizabeta 2.
- Ostali smo na poti do finala omagali.

KOMBINACIJA:

- D/1.: Čokl Elizabeta 1.
- D/2.: Mencinger Alenka 5.
- H/3.: Fortuna Marjan 13.
- H/4.: Cijan Andrej 9., Mencinger Avgust 10., Horvat Matija 11.

dr. Matej Andoljšek

Jugoslovanski zdravniki na svetovnem smučarskem prvenstvu

Elan v drugih časopisih

(nekaj pomembnejših izvlečkov)

GLAS — 27. V./88 ELAN JE ŠE POVEČAL PREDNOST kjer piše, da je od 62 % vse akumulacije v radovljiški industriji v letu 1987 isto povečal na 77 % v letu 1988.

PRIMORSKE NOVICE — 27. V./88 ... Begunjski Elan bo dobavljal smuči kitajski smučarski reprezentanci.

SPORTSKE NOVOSTI — 27. V./88 »I NYKÄNEN NA ELANOVKAMA«. Olimpijski prvak v skokih Finec Matti Nykänen bo skakal z našimi smučmi, finska smučarska federacija pa bo ob tem »Elan« sprejela v svoj POOL.

VEČER — 1. VI/88 »TEŽKO BO PONOVI« članek piše o najuspešnejši sezoni nordijske smučarske reprezentance. Omenja, da je moral Elan plačati skoraj 50 % vseh premij za uspešne nastope tekmovalcev.

7 D MARIBOR — 2. VI/88 »MORSKE PRINCESKE S ŠMARNE GORE« predstavlja brata Jakopin, tvorca Elanovih plovnihi uspehov.

UGOSTITELJSTVO-TURIZAM, Zagreb — 15. V./88 »REZERVA KOJA ZLATA VREDI« govori o pomenu Elanove čarterske flote za švedske turiste na Jadranu.

S. K.

Rekli so ...

O lastnini

Janez Stanovnik:

»Lastnina mora imeti nosilca. Zelo konkretnega nosilca, sicer ne moremo izpeljati niti sistema odgovornosti in niti valorizacije in kalkulacije stroškov ...

Menim, da je operacionalizacija lastnine mogoča le z neko obliko socialistične delniške lastnine, ki ne sme biti prenosljiva oziroma dedna ...«

Delo — Aktualen pogovor — 2. april 1988. — str. 21

O žrtvovanju in pripadnosti

Miša Sovdat:

»Sem za predloge Milana Kučana, ki ga v teh njegovih težah ni nihče pokosil. V Jugoslaviji naj po njegovem enotnost temelji na gospodarski uspešnosti in politični demokraciji. V gospodarstvu to pomeni oživiljanje proizvodne rasti, usmerjanje v izvoz, na reformi ekonomskega sistema in struktur-

nem ter tehnološkem prilagajanju procesom v razvitem svetu. Vse to pa za izhodišče terja trg ter povezovalno vlogo, ob spoštovanju dejstva, da je delavec lastnik svoje delovne sile in vršilec dolžnosti lastnika družbenih sredstev.«

Gospodarski vestnik — Še gora se ni tresla — str. 5

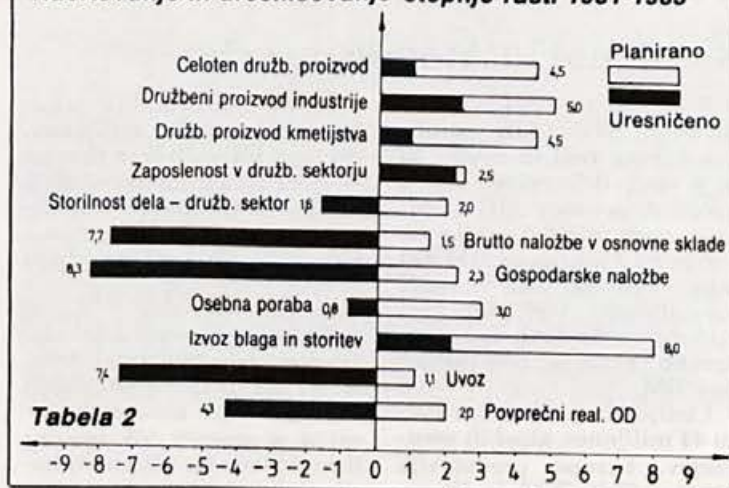
navedba porabe energije pa bi kupcem olajšala izbiro in nakup

Bomo uvedli znak energetske kvalitete?

Za energetske varčne izdelke bi morali zmanjšati prometni davek, obvezna

Načrtovanje in uresničevanje stopnje rasti 1981-1985

Prestrukturiranje nadalje zahteva celovite reformne spremembe v gospodarskem in družbenem sistemu, ki bodo omogočile takšno razvojno politiko, ki bo delovala po načelih ekonomske prisile, realnem vrednotenju in konsistentnem funkcioniranju tržnih mehanizmov (denarja, blaga, proizvodnih faktorjev. S spremembami v gospodarskemu sistemu in z ustreznimi organizacijskimi spremembami v združenem delu je treba zagotoviti samostojnost in odgovornost tozdov pri oblikovanju, odločanju in uresničevanju lastne poslovne in razvojne politike, ob le usmerjalni vlogi družbenih planov. Tako bo

manj vpletanje države in paradržavnih ustanov v tokove gospodarjenja.

Ko bo vse to doseženo, kar ne bo lahko, o tem pričajo izkušnje omenjenih dvajsetih let, pa bo mogoče več govoriti še o materialnih možnostih, o socialnih dimenzijah politike prestrukturiranja, o izobraževanju, znanosti in kadrih ter o politiki spodbud.

Dela za modre glave več kot dovolj. Najbolj modro pa je, da najprej upokojimo, zamenjamo in z odličji ozaljšamo ljudi, ki znajo vse le po starem in za novo niso več primerni ne sposobni.

GOSPODARSKI VESTNIK — 1988 št. 22 — str. 15

ARGUMENTI NA TEMO:

Zakaj je pivo boljše kot ženske

»MALO ZA ŠALO — NIČ ZA RES« (IZRAZITO MOŠKO-ŠOVINISTIČNE)

— V pivu lahko uživaš cel mesec.

— Pokolenje (rodovnik) piva je zbrisan.

— Pivo te vedno potrpežljivo čaka v avtu, medtem ko igraš nogomet.

— Pivo nikoli ne zamuja.

— Pivo ni nikoli ljubosumno, če primeš novo steklenico piva.

— Piva nikoli ne boli glava.

— Ko popiješ steklenico piva, je steklenica še vedno vredna vsaj sto din.

— S pivom je vedno lahko.

— Ko greš v bar, si popolnoma siguren, da boš pivo dobil.

— Lahko imaš več kot eno pivo na noč, pa ne boš imel občutka krivde.

— Pivo lahko deliš s prijatelji.

— Ko odpiraš steklenico piva, si lahko popolnoma prepričan, da si prvi.

— Če se odločiš za drugo vrsto piva, ti ni treba plačevati vzdrževalnine.

— Pivu je popolnoma vseeno, kdaj prideš.

— Beer is always wet.

— Pivo imaš lahko tudi na javnem mestu.

— Pivo ne zahteva enakopravnosti.

(Prevod: M. Čučnik — opomba: Prosim, da to smučino oz. to stran smučine ne izročite moji ženi. Če sem mislil prevedel, še ne pomeni, da se z njimi tudi strinjam, toda predno bi to dopovedal ženi, ... pa tudi piva ne pijem.)

Upokojili so se

(predčasno — starostno)

- KOŠIR ELIZABETA, delavka iz programa smuči — lakirnice
- DOBRAVC CIRIL, delavec iz programa smuči — prototipne
- ŠPEC JOŽICA, delavka iz skladišča telovadnega orodja

- OMEJC VINKO, delovodja iz programa smuči
- JANC JANEZ, delovodja iz skladišča smuči

Za dolgoletno delo v Elanu se vsem zahvalujemo in jim želimo še mnogo zdravja in mirnega pokoja!

Sodelavci

Betka Košir (lakirnica)

Vavpotič Ela iz lakirnice

Špec Jožica

Mohorič Rok

Novice — Novice — Novice

— ELAN je za leto 1987 po izvozu na konvertibilno področje med slovenskimi SOZD in OZD na 28. mestu (po Gospodarskem vestniku št. 12/88).

— Občinski raziskovalni skupnosti Radovljica smo na razpis za inovativne dosežke prijavi inovacijo št. 512 Slavka Tomana z naslovom IZBOLJŠAVA STROJA ZA BRUŠENJE KONIC. Lani je bil s to inovacijo dosežen precejšen prihranek in še ni bila prijavljena na razpis.

— Po anketi (iz knjige

dr. Matjaža Muleja z naslovom INOVATIVNO POSLOVANJE 1987) o vzpodbujevalnih dejavnikih za inovativno dejavnost v naših OZD so najpomembnejši naslednji dejavniki:

1. Primerna denarna nagrada
2. Ugodno ozračje za inovativno dejavnost
3. Urejeno razmerje med delovno dolžnostjo in inovacijo
4. Kratek postopek uveljavljanja inovacij

Tone Stare

ZAHVALA

vsem, ki so nam ob težki izgubi drage mame

PAVLE JERALA

izrekli sožalje, jo spremili na njeni zadnji poti, ter za denarno pomoč namesto venca na grob.

Sin Vinko z družino

ZAHVALA

Ob težki izgubi dragega očeta

VALENTINA OVSENIKA

se zahvaljujem sodelavcem strojne delavnice za izrečeno sožalje in denarno pomoč namesto venca na grob.

Žalujoča hčerka
Julijana Sodja
in svojci

Dragi Janez Dežman

Kruta usoda te je nenadoma izločila iz naše delovne sredine tik pred tvojim 44. letom življenja.

VELAN si prišel pred petimi leti. Delati si začel pri plastičnih kabinah, leto zatem pa si prišel k malim plovilom, kjer si kot finiše delal vse do svoje prezgodnje smrti.

Dragi Janez! Tvoj nenadni odhod je bil ne samo za svoje, temveč tudi za nas velik šok. Zelo te bomo pogrešali. Bil si vesten, delaven in prijeten sodelavec. Prav take delavce Elan najbolj potrebuje.

Žal nič ne moremo storiti, razen da ti ob slovesu izkažemo poslednjo čast.

Dragi Janez! Svoje delovne naloge si izpolnjeval pošteno, od nas pa si se poslovil mnogo prezgodaj.

Spominjali se te bomo radi — in to je tudi naša dolžnost.

Hvala ti za vse! Počivaj v miru, s svojci pa iskreno sočustvujemo.

Sodelavci

ZAHVALA

Ob prerani izgubi dragega moža in očeta

JANEZA DEŽMANA

se najlepše zahvaljujem osnovni organizaciji sindikata za podarjeno cvetje in denarno pomoč. Najlepša hvala vsem sodelavcem za izrečeno sožalje, tolažilne besede ter spremstvo na njegovi zadnji poti. Hvala tov. Finžgarju za poslovilne besede ob odprtem grobu. Še enkrat hvala oddelku PLASTIKE — LETALA.

Žalujoča žena Fani
ter hčerki

Elanov piknik v Krpinu

Del udeležencev piknika

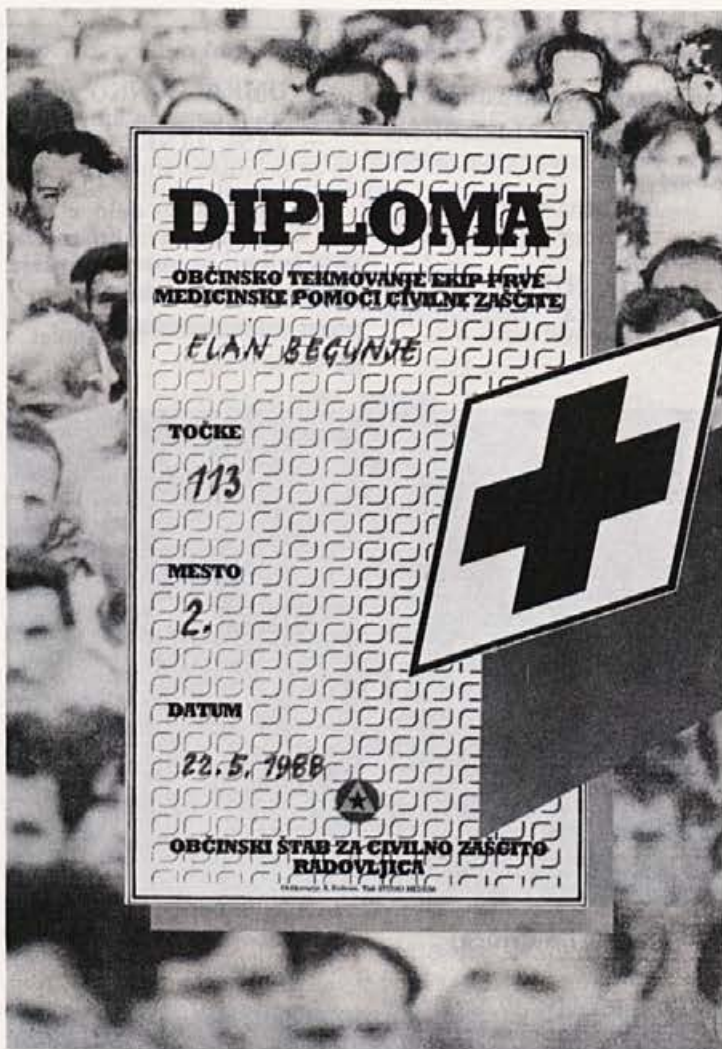
V soboto, 25. junija je bil v Krpinu kot vsako leto pred kolektivnim dopustom »sindikalni piknik«. Udeležba je bila večja kot kdajkoli prej, saj ocenjujejo, da se ga je udeležilo blizu 1500 članov kolektiva in njihovih svojcev.

Podelili so okrog 750 bonov za pijačo in jedajo delavcem in blizu 100 bonov upokojujencem Elana.

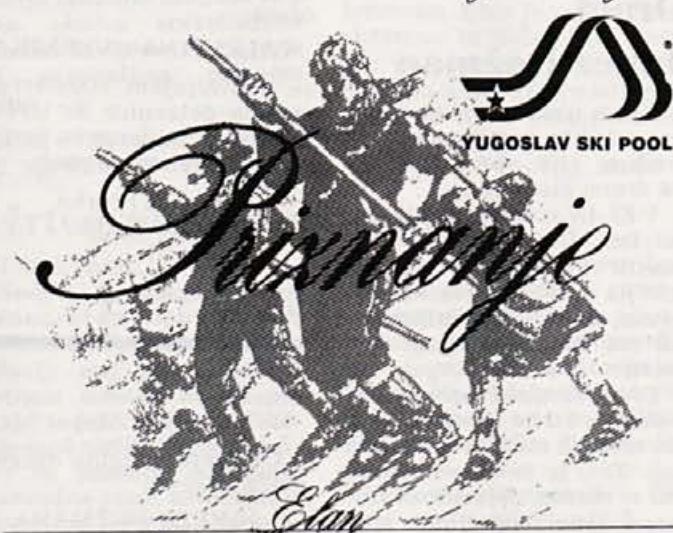
Ob prijetnem ne prevročem vremenu so se udeleženci prijetno zabavali in zaplesali ob zvokih ansambla »Triglav kvintet«. Med njimi so se prav dobro počutili sodelavci iz Brnce na Koroškem. Bilo jih je cel avtobus.

Organizacija v okviru sindikata je bila odlična, udeleženci pa so bili zadovoljni.

S. K.

Smučarska zveza Jugoslavije

*za prixadevno sodelovanje, pomoč
in xasluge pri razvoju naše
organizacije*

Direktor
Tom Vozar
Ljubljana, dne 26.5.1988

Predsednik
Jurij

ZAHVALA

Sodelavkam in sodelavcem sedlarske delavnice in vodstva Športnega orodja se najlepše zahvaljujem za voščila in darila ob odhodu v pokoj.

Rok Mohorič

ZAHVALA

Ob odhodu v pokoj se najlepše zahvaljujem vsem sodelavcem lepljenja smuči (v izmeni Debeljak Milana) za darilo. Želim jim še mnogo delovnih uspehov.

Julka Korošec

ZAHVALA

Sodelavkam in sodelavcem z lepljenja smuči (II. izmena — Debeljak) in končne delavnice (obe izmeni) se iskreno zahvaljujem za pozornost in darila ob odhodu v pokoj.

Marija Mohorič

ZAHVALA

Sodelavcem strojne delavnice smuči in modelarne se najlepše zahvaljujem za lepa darila ob odhodu v pokoj.

Ciril Dobravec

UREDNIŠKI ODBOR:
Knafelj Slavko (odgovorni urednik), Šmit Vito, Jan Igor, Valenčič Valter, Vidic Zdravko, Urbanc Janez, Rupar Marija, Bulovec Franc, Zerovnik Marjana.

Smučina šteje med proizvode 7. točke I. odst. 36. člena Zakona o obdavčevanju proizvodov in storitev v prometu za katera se ne plačuje temeljni davek od prometa proizvodov. (Mnenje republiškega sekretariata za pravo in kulturo SR Slovenije št. 421-7-72); naklada: 2000 izvodov. Tisk: Gorenjski tisk, Kranj.